

ИРГЭНИЙ НИСЭХИЙН ДҮРЭМ 101

ИНД-101-д 2010. 05.07-ны өдрөөс хойш хийгдсэн нэмэлт өөрчлөлтүүд:

Нэмэлт, өөрчлөлт -1 /Зам, тээврийн Сайдын 2015.05.20-ны 147-р тушаал/

Нэг. ИНД-101-ийн “Е” Бүлэгт 101.267 /Ослын холбоосыг салгах/-р зүйл нэмсэн.

Хоёр. ИНД-101-ийн 101.3 дугаар зүйлд “Жиропланер” гэсэн тодорхойлолт нэмсэн.

Гурав. ИНД-101 “Хүнгүй нисдэг төхөөрөмж болон автожир-үйл ажиллагаа” гэснийг ИНД-101 “Хүнгүй нисдэг төхөөрөмж болон жиропланер-үйл ажиллагаа” гэж өөрчилсөн.

Дөрөв. ИНД-101.1-ийн (а)-ийн 4/, 101.7-ийн (а), (б), (в), 101.9-ийн (а), 101.11-ийн (а), 101.13-ын (а), 101.15-ын (а), “Е” Бүлгийн нэр, 101.253-ын (а), (б), 101.255-ын (а), 101.257-ийн (а), 101.259-ийн (а), 101.261-ийн (а), 101.263-ын (а), 101.265-ын (а), 101.269-ийн (а)-д тус тус “автожир” гэснийг “жиропланер” гэж өөрчилсөн.

ИРГЭНИЙ НИСЭХИЙН ДҮРЭМ 101
ХҮНГҮЙ НИСДЭГ ТӨХӨӨРӨМЖ БОЛОН ЖИРОПЛАНЕР - ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

БҮЛЭГ А. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

- 101.1. Зорилго
- 101.3. Тодорхойлолт
- 101.5. Бүртгэл
- 101.7. Хориотой болон цэргийн үйл ажиллагаанд зориулсан бүс, аюултай бүс
- 101.9. Хязгаарлалттай бүс
- 101.11. Хяналттай агаарын зай
- 101.13. Аюултай үйл ажиллагааг хориглох
- 101.15. Эд зүйлс унагах
- 101.17. Дүрмийн шаардлагаас чөлөөлөх

БҮЛЭГ Б. АРГАМЖААТ ХИЙН БӨМБӨЛӨГ БА ЦААСАН ШУВУУ

- 101.51. Нөөц
- 101.53. Аэродромын талбай
- 101.55. Аэродромын хил хязгаар
- 101.57. Агаарын зай
- 101.59. Шөнийн цагт хөөргөх
- 101.61. Хийн бөмбөлгийг аргамжих уяаны тэмдэглэгээ
- 101.63. Хийн бөмбөлгийн хийг гаргах төхөөрөмж
- 101.65. Хийн бөмбөлөг алдуурах

БҮЛЭГ В. ЧӨЛӨӨТ ХИЙН БӨМБӨЛӨГ

- 101.101. Нөөц
- 101.103. Цаг агаарын хязгаарлалт
- 101.105. Үйл ажиллагааны хязгаарлалт
- 101.107. Тоног төхөөрөмж
- 101.109. Үйл ажиллагааг зогсоох
- 101.111. Шөнийн цагт хөөргөх
- 101.113. Нөөц
- 101.115. Нөөц
- 101.117. Хөөрөлтийн өмнөх мэдээлэл
- 101.119. Хөөрөлтийн тухай мэдээ
- 101.121. Мэдээллийг хүчингүй болгох
- 101.123. Хийн бөмбөлөгийн байрлалын бүртгэл
- 101.125. Хийн бөмбөлөг газардахаас өмнө өгөх мэдээлэл
- 101.127. Үйл ажиллагаа дууссаныг мэдэгдэх

БҮЛЭГ Г. ПУУЖИНГИЙН ЗАГВАР

- 101.151. Нөөц
- 101.153. Нөөц
- 101.155. Аэродром
- 101.157. Цаг агаарын хязгаарлалт
- 101.159. Шөнийн цагт хөөргөх

БҮЛЭГ Д. АГААРЫН ХӨЛГИЙН ЗАГВАР

- 101.201. Нөөц*
- 101.203. Удирдлагатай агаарын хөлгийн загвар*
- 101.205. Аэродром*
- 101.207. Агаарын зай*
- 101.209. Цаг агаарын хязгаарлалт*
- 101.211. Шөнийн нислэг*
- 101.213. Нөөц*
- 101.215. Радио удирдлагатай агаарын хөлгийн загвар*

БҮЛЭГ Е. ЖИРОПЛАНЕР

- 101.251. Нөөц*
- 101.253. Аэродром*
- 101.255. Агаарын зай*
- 101.257. Цаг агаарын хязгаарлалт*
- 101.259. Шөнийн нислэг*
- 101.261. Нислэгт тэнцэх чадвар*
- 101.263. Аюулгүй ажиллагааг хангах*
- 101.265. Нислэгийн өмнөх зааварчилгаа*
- 101.267. Ослын холбоосыг салгах*
- 101.269. Үйл ажиллагааны журам*

Зам, тээвэр, барилга хот байгуулалтын сайдын
2010 оны 05 дугаар сарын 07-ны өдрийн 160 дугаар
тушаалын 9 дүгээр хавсралт

ИРГЭНИЙ НИСЭХИЙН ДҮРЭМ-101

ХҮНГҮЙ НИСДЭГ ТӨХӨӨРӨМЖ БОЛОН ЖИРОПЛАНЕР - ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

А БҮЛЭГ. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

101.1. Зорилго

(а) Энэ дүрмийн зорилго нь дараах нисдэг төхөөрөмжүүдийн үйл ажиллагааг зохицуулахад оршино:

- 1/ хийн бөмбөлөг ба цаасан шувуу;
- 2/ пуужингийн загвар;
- 3/ агаарын хөлгийн загвар;
- 4/ жиропланер.

101.3. Тодорхойлолт

“Агаарын хөлгийн загвар” гэж 100 гр-аас 25 кг хүртэл жинтэй, нисгэгчгүй агаарын хөлгийг хэлэх ба үүнд дараах төрлийн загварууд хамаарна:

- 1/ удирдлагатай агаарын хөлгийн загвар;
- 2/ удирдлагагүй агаарын хөлгийн загвар;
- 3/ радио удирдлагатай агаарын хөлгийн загвар.

“Аэродромын хил хязгаар” гэж нислэгийн аюулгүй ажиллагааг хангах зайлшгүй шаардлагын үүднээс тогтоосон хуурай болон усан гадаргуун орон зайн захласан бүсийг;

“Жиропланер” гэж газраар ба усан дээгүүр явагч тээврийн хэрэгслээр чирж, хүчний төхөөрөмжийн тусламжгүйгээр босоо тэнхлэгийн дагуу чөлөөтэй эргэх нэг буюу түүнээс дээш роторын агаартай харилцан үйлчлэх хүчинд тулгуурлан, хүн жолоодон нислэг үйлдэх, агаараас хүнд нисдэг төхөөрөмжийг;

“Пуужингийн загвар” гэж :

- 1/ 25 гр-аас 125 гр хүртэл хэмжээний шатагч бодис хэрэглэдэг;
- 2/ 20-320 Ньютон сек. хүртэл түлхэлтийн хүчтэй;
- 3/ удаан шатдаг шатагч бодис хэрэглэдэг;
- 4/ цаас, мод, резин, пластик зэрэг хөнгөн чанарын материалаар хийгдсэн;
- 5/ шатагч бодисын хамт 450 гр-аас 1.5 кг хүртэл жинтэй төхөөрөмжийг;

“Хийн чөлөөт бөмбөлөг” гэж 1.5 м³-ээс дээш хийн багтаамжтай, өөрөө чөлөөтэйгээр хөөрөх хүнгүй аэростатыг;

“Удирдлагатай агаарын хөлгийн загвар” гэж удирдлагын нэг буюу олон холбоосоор газраас удирдан нисгэх төхөөрөмжийг;

“Цаасан шувуу” гэж утсанд холбож, салхины хүчээр хөөргөх нисэх загварыг;

“Чөлөөт нислэгийн агаарын хөлгийн загвар” гэж далавчин дээрх ачаалал нь 62 гр/дм² (20 унц/фут²)–аас ихгүй, удирдлагагүйгээр, чөлөөтэй нисэх загварыг тус тус хэлнэ.

101.5. Бүртгэл

(а) Энэ дүрмээр зохицуулагдах нисэх болон хөөрөх төхөөрөмж, загваруудад ИНД-47–д заагдсан улсын бүртгэл, таних тэмдгийг шаардахгүй.

101.7. Хориотой болон цэргийн үйл ажиллагаанд зориулсан бүс, аюултай бүс

(а) Нислэгийн Хөдөлгөөний Үйлчилгээ (цаашид НХҮ гэх)-ний холбогдох байгууллагаас зөвшөөрөл олгогдоогүй тохиолдолд, аливаа этгээд ИНД-73-т заасан хориотой бүсэд хийн бөмбөлөг, цаасан шувуу, пуужин, агаарын хөлгийн загвар, жиропланер хөөргөх, нисгэхийг хориглоно.

(б) НХҮ-ний холбогдох байгууллагаас зөвшөөрөл олгогдоогүй тохиолдолд, аливаа этгээд ИНД-73-т заасан Цэргийн үйл ажиллагаанд зориулсан бүсэд хийн бөмбөлөг, цаасан шувуу, пуужин, агаарын хөлгийн загвар, жиропланер хөөргөх, нисгэхийг хориглоно.

(в) НХҮ-ний холбогдох байгууллагаас зөвшөөрөл олгогдоогүй тохиолдолд, аливаа этгээд ИНД-73-т заасан аюултай бүсэд хийн бөмбөлөг, цаасан шувуу, пуужин, агаарын хөлгийн загвар, жиропланер хөөргөх, нисгэхийг хориглоно.

101.9. Хязгаарлалттай бүс

(а) ИНД-73-т заагдсан хязгаарлалттай бүс, эсхүл агаарын хөлгийн хэт нам өндрийн нислэгийн бүсэд хийн бөмбөлөг, цаасан шувуу, пуужин, агаарын хөлгийн загвар, жиропланер зэргийг нисгэх, хөөргөхийг хориглоно.

101.11. Хяналттай агаарын зай

(а) НХҮ-ний холбогдох байгууллагаас зөвшөөрөл олгогдоогүй тохиолдолд, аливаа этгээд хяналттай агаарын зайд хийн бөмбөлөг, цаасан шувуу, пуужин, агаарын хөлгийн загвар, жиропланер хөөргөх, нисгэхийг хориглоно.

101.13. Аюултай үйл ажиллагааг хориглох

(а) Агаарын хөлөг, хүн, эсхүл бусдын өмч хөрөнгөд хохирол учруулж болзошгүй байдлаар хийн бөмбөлөг, цаасан шувуу, пуужин, агаарын хөлгийн загвар, жиропланер хөөргөх, нисгэхийг хориглоно.

101.15. Эд зүйлс унагах

(а) Хийн бөмбөлөг, цаасан шувуу, пуужин, агаарын хөлгийн загвар, жиропланер хөөргөх, нисгэх үед хүн, амьтан болон бусдын өмч хөрөнгөнд хохирол учруулж болзошгүй бол тэдгээрээс аливаа эд зүйлс унагаж хаяхыг хориглоно.

101.17. Дүрмийн шаардлагаас чөлөөлөх

(а) ИНЕГ-ын дарга нь шаардлагатай тохиолдолд, аливаа этгээдийг энэ дүрмийн шаардлагаас ИНД-11-ийн дагуу чөлөөлж болно.

Б БҮЛЭГ. АРГАМЖААТ ХИЙН БӨМБӨЛӨГ БА ЦААСАН ШУВУУ**101.51. Нөөц****101.53. Аэродромын талбай**

(а) Аргамжаат хийн бөмбөлөг, эсхүл цаасан шувууг дараах талбайд хөөргөхийг хориглоно:

- 1/ агаарын хөлгийн идэвхитэй хөдөлгөөнтэй аэродромын талбай,
- 2/ хөөрч буух зурвасны талбай.

101.55. Аэродромын хил хязгаар

(а) Аливаа этгээдийг дор дурьдснаас бусад тохиолдолд, аэродромын хил хязгаараас 4 км-ээс дотогш зайд аргамжаат хийн бөмбөлөг, цаасан шувуу хөөргөхийг хориглоно:

- 1/ хийн бөмбөлөг, эсхүл цаасан шувуу нь газрын гадаргуугаас дээш 120 м (400 фут)-ээс дээш хөөрөхгүй бол;
- 2/ хийн бөмбөлөг, эсхүл цаасан шувуу нь үүлнээс доош 120 м (400 фут)- ээс доошгүй зайд тогтож байвал;
- 3/ хэвтээ чиглэл дэх алсын барааны харагдац 4 км-ээс багагүй бол;
- 4/ аэродромын Нислэгийн хөдөлгөөний удирдлага /НХУ/-аас зөвшөөрсөн бол.

101.57. Агаарын зай

(а) Аргамжаат хийн бөмбөлөг, цаасан шувууг 120 м (400 фут)-ээс дээш өндөрт хөөргөх этгээд нь:

- 1/ энэ төрлийн үйл ажиллагаанд зориулагдсан, ИНД-73-д заагдсан аюултай бүсэд хөөргөнө; эсхүл
- 2/ энэ зүйлийн (б)-д заасан хязгаарлалтыг мөрдөнө.

(б) Аргамжаат хийн бөмбөлөг, эсхүл цаасан шувууг 120 м (400 фут)-ээс дээш өндөрт, аюултай бүсийн гадна хөөргөж байгаа аливаа этгээд дараах шаардлагыг мөрдөнө:

- 1/ аливаа аэродромын хил хязгаараас 4 км-ээс цааш зайд хөөргөх;
- 2/ G ангиллын агаарын зайд хөөргөх;
- 3/ цаасан шувууны жин 15 кг-аас хэтрэхгүй байх;
- 4/ хийн бөмбөлөг, цаасан шувууг үүлнээс доош 120 м (400 фут)-ээс доошгүй зайд хөөргөх;
- 5/ хэвтээ чиглэл дэх алсын барааны харагдац 4 км-ээс багагүй байх;
- 6/ тухайн үйл ажиллагааг явуулахаас 24 цагийн өмнө NOTAM-д дараах мэдээллийг өгсөн байх:
 - 6.1 нэр, хаяг, утасны дугаар;
 - 6.2 үйл ажиллагаа явуулах өдөр, цаг, үргэлжлэх хугацаа;
 - 6.3 хийн бөмбөлөг, цаасан шувууны хэмжээ, өнгө болон бусад мэдээлэл;
 - 6.4 цаасан шувууны жин;
 - 6.5 хийн бөмбөлөг, цаасан шувууг хөөргөх өндөр.

101.59. Шөнийн цагт хөөргөх

(а) Аргамжаат хийн бөмбөлөг болон цаасан шувууг шөнийн цагт хөөргөхийг хориглоно.

101.61. Хийн бөмбөлгийг аргамжих уяаны тэмдэглэгээ

(а) Хийн бөмбөлгийг аргамжих уяан дээр, газрын гадаргуугаас дээш 45 м (150 фут)-ээс дээшгүй өндрөөс эхлэн 15 м тутамд 1,8 км-ийн зайнаас харагдахуйц тод өнгийн зүйл бэхэлж тэмдэглэнэ.

101.63. Хийн бөмбөлгийн хийг гаргах төхөөрөмж

(а) Хийн бөмбөлөг нь аргамжаанаас салах тохиолдолд хийг автоматаар гаргах төхөөрөмжөөр тоноглогдоогүй бол уг бөмбөлгийг хөөргөхийг хориглоно.

101.65. Хийн бөмбөлөг алдуурах

(а) Хийн бөмбөлөг аргамжаанаас алдуурч, хийгээ алдалгүй хөөрөх тохиолдолд хийн бөмбөлгөөр үйл ажиллагаа явуулж байгаа этгээд нь ойролцоох НХҮ-ний төвд дараах мэдээллийг яаралтай өгнө:

- 1/ хийн бөмбөлөг байрлаж байсан газар;
- 2/ аргамжаанаас алдуурсан цаг;
- 3/ бөмбөлгийн хөөрөх чиглэлийн баримжаа.

В БҮЛЭГ. ЧӨЛӨӨТ ХИЙН БӨМБӨЛӨГ**101.101. Нөөц****101.103. Цаг агаарын хязгаарлалт**

(а) НХҮ-ний байгууллагаас зөвшөөрөөгүй бол аливаа этгээд чөлөөт хийн бөмбөлгийг даралтаар илэрхийлэгдэх 18000 м (60000 фут)-ээс дээшгүй өндөрт, дараах тохиолдолд хөөргөхийг хориглоно:

- 1/ 5-8 октант (ВКН, ОВС) үүлтэй бол;
- 2/ хэвтээ чиглэл дэх алсын барааны харагдац 8 км-ээс бага бол;
- 3/ хил залгаа улсын агаарын зайд нэвтэрч болзошгүй бол.

101.105. Үйл ажиллагааны хязгаарлалт

(а) Ачаа дүүжилсэн хийн бөмбөлгийг дараах нутаг дэвсгэр дээгүүр хөөргөхийг хориглоно:

- 1/ хүн ам шигүү суурьшсан хот суурингийн дээр 300 м (1000 фут)-ээс доош өндөрт;
- 2/ хүн олноор цугларсан задгай талбай, газар дээгүүр.

101.107. Тоног төхөөрөмж

(а) Дараах шаардлагыг хангаагүй чөлөөт хийн бөмбөлгийг хөөргөхийг хориглоно:

- 1/ тоног төхөөрөмжийн хувьд:
 - 1.1 бие биеэсээ үл хамааран автоматаар, эсхүл телеметрийн аргаар ажилладаг, хөөрөлтийг зогсоох хоёр төхөөрөмжтэй байх; ба
 - 1.2 тухайн нутаг дэвсгэрт газрын хоёрдогч радиолокаторын төхөөрөмж /SSR/ ашигладаг бол өндөр илтгэгч хариулагчтай байх ба энэ нь таних код дээр

тогтмол ажилладаг, эсхүл түүнийг шаардлагатай үед замын дагуух станцаас асаах боломжтой байх;

- 2/ тэг даралттай полиэтилен бөмбөлгийн хувьд, бие биеэсээ үл хамааралтай ажилладаг, хөөрөлтийг зогсоох хоёр төхөөрөмж, систем, эсхүл аргатай байх;
- 3/ бөмбөлөг нь:
 - 3.1 радарын дохиог тусган ойлгох төхөөрөмжөөр тоноглогдсон байх, эсхүл
 - 3.2 200 мгц- 2700 мгц давтамжийн радарын дохиог ойлгох чадвартай материалаар тоноглогдсон байх.

101.109. Үйл ажиллагааг зогсоох

(а) Дор дурдсан нөхцөлд, ачаа дүүжилсэн хийн бөмбөлгийн хөөрөлтийг энэ дүрмийн 101.107ийн 1/-ийн 1.1 болон 2/-т заасан төхөөрөмжийг ажиллуулж зогсооно:

- 1/ цаг агаарын нөхцөл нь энэ дүрмийн 101.103-д заасан нөхцөлийг хангахгүй бол;
- 2/ хөөрөх үйл ажиллагааг үргэлжлүүлэх нь агаар дахь нислэгийн аливаа хөдөлгөөнд, эсхүл газар дээрх хүмүүс, өмч хөрөнгөд хохирол учруулах аюултай бол;
- 3/ хил залгаа улсын агаарын зайд нэвтэрч болзошгүй бол.

101.111. Шөнийн цагт хөөргөх

(а) Хийн бөмбөлөг, түүний тоноглол, дүүжилсэн ачаа тус бүр нь дараах шаардлагыг хангасан гэрэлтүүлэггүй бол шөнийн цагт, даралтаар илэрхийлэгдэх 18000 м (60000 фут)-ээс дээш өндөрт хөөргөхийг хориглоно:

- 1/ 9 км (5 nm)-ээс багагүй зайнаас энгийн нүдээр харагдахуйц;
- 2/ анивчих давтамж нь 1 минутад 40-100 удаа байх;
- 3/ гэрэл бүр тус тусдаа цахилгаан үүсгүүртэй байх.

101.113. Нөөц

101.115. Нөөц

101.117. Хөөрөлтийн өмнөх мэдээлэл

(а) Энэ зүйлийн (б)-д зааснаас бусад тохиолдолд, хийн бөмбөлгийг хөөргөхөөс 24 цагийн өмнө дараах мэдээллийг NOTAM-д ирүүлсэн байна:

- 1/ бөмбөлөг хөөргөх хүний нэр, утасны дугаар;
- 2/ хийн бөмбөлгийн таних тэмдэг буюу кодолсон нэр;
- 3/ хийн бөмбөлгийн тодорхойлолт:
 - 3.1 бөмбөлгийн урт ба диаметр;
 - 3.2 дүүжилсэн ачааны жин.
- 4/ хэрэв шаардлагатай бол, хоёрдогч радиолокатор /SSR/-ын код;
- 5/ хөөргөх цэгийн байршил;
- 6/ хөөргөх цаг буюу олон дахин хөөргөх бол эхлэх ба дуусах цаг;
- 7/ хөөргөх бөмбөлгийн тоо, хөөргөлт хоорондын хугацаа;
- 8/ хөөргөх чигийн баримжаа;
- 9/ даралтаар илэрхийлэгдэх 18000 м (60000 фут)-ийн өндөрт хүрэх буюу өнгөрөх хугацаа;
- 10/ хөөрөлтийн тооцоот өндөр;
- 11/ хөөрөлт үргэлжлэх хугацаа;
- 12/ газарт буух тооцоот цаг, байрлал;

(б) Хийн бөмбөлгийг судалгааны зорилгоор хөөргөх тохиолдолд, энэ зүйлийн (а)-д заасан мэдээллийг бөмбөлөг хөөргөхөөсөө 30 минутаас доошгүй хугацааны өмнө НХҮ-ний холбогдох байгууллагад өгнө.

(в) Энэ зүйлийн (а)-д заасан мэдээлэлд өөрчлөлт оруулах тохиолдолд, өөрчлөлтийн талаар бөмбөлөг хөөргөхөөс 6 цагаас доошгүй хугацааны өмнө NOTAM-д мэдэгдэнэ.

101.119. Хөөрөлтийн тухай мэдээ

(а) Хийн бөмбөлөгийг хөөргөсөн этгээд, бөмбөлөгийг хөөргөсний дараа НХҮ-ний холбогдох байгууллагад дараах мэдээг нэн даруй дамжуулна:

- 1/ хийн бөмбөлөгийн таних тэмдэг буюу кодолсон нэр;
- 2/ хөөргөсөн газар;
- 3/ хөөргөсөн цаг;
- 4/ даралтаар илэрхийлэгдэх 18000 м (60000 фут)-ийн өндөрт хүрэх цаг, хугацаа, байрлал;
- 5/ энэ дүрмийн 101.117-гийн (а)-гийн 7/, 8/-ын дагуу өгөгдсөн мэдээлэлд аливаа өөрчлөлт орсон бол тухайн өөрчлөлт.

101.121. Мэдээллийг хүчингүй болгох

(а) Энэ дүрмийн 101.117-гийн дагуу өгөгдсөн мэдээллийг хүчингүй болгох бол НХҮ-ний зохих байгууллагад энэ талаар нэн даруй мэдэгдэнэ.

101.123. Хийн бөмбөлөгийн байрлалын бүртгэл

(а) Хийн бөмбөлөг хөөргөгч этгээд нь:

- 1/ НХҮ-ний байгууллагаас өөрөөр шаардаагүй бол, хөөргөсөн бөмбөлөгийн байрлалыг хоёр цаг тутамд бүртгэж, бөмбөлөгийн нислэгийн чиглэлийг хянана;
- 2/ НХҮ-ний байгууллагаас хүссэний дагуу бөмбөлөгийн байрлалын талаар мэдээлнэ;
- 3/ бөмбөлөгийн байрлалыг хоёр цаг тутам бүртгэх боломжгүй бол ойролцоох НХҮ-ний байгууллагад даруй дараах зүйлийг мэдэгдэнэ
 - 3.1 хамгийн сүүлд бүртгэгдсэн байрлал;
 - 3.2 урьдчилан тогтоосон траекториосоо хэр зэрэг зөрж байгаа байдал.
- 4/ бөмбөлөгийн зам, чиглэлийг дахин тогтоосон даруйдаа НХҮ-ний байгууллагад мэдэгдэнэ.

101.125. Хийн бөмбөлөг газардахаас өмнө өгөх мэдээлэл

(а) Хийн бөмбөлөгийн үйл ажиллагаа явуулж байгаа аливаа этгээд нь дараах мэдээллийг, хийн бөмбөлөг газардахаас 1 цагийн өмнө ойролцоох НХҮ-ний байгууллагад өгнө:

- 1/ газар зүйн бодит байрлал;
- 2/ хөөрч байгаа бодит өндөр;
- 3/ даралтаар илэрхийлэгдэх 18000 м (60000 фут)-ийн өндрийг дайрч өнгөрөх тооцоот цаг;
- 4/ өндөр алдах замын баримжаа;
- 5/ газардах тооцоот цаг болон байрлал.

101.127. Үйл ажиллагаа дууссаныг мэдэгдэх

(а) Хийн бөмбөлгийг хөөргөх ажиллагаа дууссаны дараа энэ тухай ойролцоох НХҮ-ний байгууллагад мэдэгдэнэ.

Г БҮЛЭГ. ПУУЖИНГИЙН ЗАГВАР

101.151. Нөөц

101.153. Нөөц

101.155. Аэродром

(а) Энэ зүйлийн (б)-д зааснаас бусад тохиолдолд, аливаа этгээдийг аэродром дээр, эсхүл түүний хил хязгаараас 4 км-ийн зай дотор пуужингийн загвар хөөргөхийг хориглоно.

(б) Аэродромын хил хязгаараас 4 км дотор пуужингийн загвар хөөргөгч этгээд нь дараах нөхцлийг хангасан байна:

- 1/ пуужинг газрын гадаргуугаас 120 м (400 фут)-ээс дээш өндөрт хөөргөхгүй байх;
- 2/ нислэгийн хөдөлгөөний удирдлагагүй аэродром бол аэродром эзэмшигчээс зөвшөөрөл авсан байх;
- 3/ нислэгийн хөдөлгөөний удирдлагатай аэродром бол НХҮ-ний байгууллагаас зөвшөөрөл авсан байх;
- 4/ агаарын хөлгийн идэвхтэй хөдөлгөөнт аэродромын талбай дээр болон дээгүүр пуужинг хөөргөхгүй байх;
- 5/ агаарын хөлгийн хөөрч буух зурвас дээр болон дээгүүр пуужинг хөөргөхгүй байх.

101.157. Цаг агаарын хязгаарлалт

(а) Цаг агаарын дараах нөхцөлд пуужингийн загвар хөөргөхийг хориглоно:

- 1/ 5-8 октант (ВКН, ОВС) үүлтэй бол;
- 2/ алсын барааны харагдац 8 км-ээс бага бол.

(б) Пуужингийн загварыг үүл рүү чиглүүлж хөөргөхийг хориглоно.

101.159. Шөнийн цагт хөөргөх

(а) Пуужингийн загварыг шөнийн цагт хөөргөх тохиолдолд пуужинг хөөргөхөөс 24 цагийн NOTAM-д дараах мэдээллийг өгсөн байна:

- 1/ пуужин хөөргөхөд оролцож байгаа этгээд болон энэ зүйлийн 2/, 3/, 4/-т заасан өгөгдөхүүнийг гаргаж өгсөн этгээдийн нэр, хаяг, утасны дугаар;
- 2/ хөөргөх пуужингийн тоо;
- 3/ пуужин тус бүрийн хэмжээ, жин;
- 4/ пуужин тус бүрийн хөөрөх дээд өндөр;
- 5/ үйл ажиллагаа явуулах байршил;
- 6/ үйл ажиллагаа явуулах өдөр, цаг, үргэлжлэх хугацаа;
- 7/ мэдээлэл хүлээн авч байгаа этгээдийн шаардсан бусад мэдээлэл.

Д БҮЛЭГ. АГААРЫН ХӨЛГИЙН ЗАГВАР

101.201. Нөөц

101.203. Удирдлагатай агаарын хөлгийн загвар

(а) Аливаа этгээдийг, 30 м-ээс дээш урттай, дан буюу давхар холбоос бүхий утсан удирдлагатай агаарын хөлгийн загварыг нисгэхийг хориглоно.

101.205. Аэродром

(а) Агаарын хөлгийн загварыг дор дурдсанаас бусад тохиолдолд, дараах аэродромд, эсхүл түүний хил хязгаараас 4 км-ээс дотогш зайд нисгэхийг хориглоно:

- 1/ нислэгийн хөдөлгөөний удирдлагагүй аэродромд :
 - 1.1 үйл ажиллагаа явуулах талаар аэродром эзэмшигчтэй урьдчилан тохиролцсон;
 - 1.2 чөлөөт нислэгийн агаарын хөлгийн загварын хувьд, ХБЗ-ны дагуу салхины уруу хөөргөж байгаа ;
 - 1.3 радио удирдлагатай загварын хувьд, газрын гадаргуугаас дээш 120 м (400 фут)-ээс дээшгүй өндөрт нисгэж байгаа ба загварын нислэгийн тухай аэродромд үйл ажиллагаа явуулж байгаа субъектууд мэдэж байгаа бол.
- 2/ нислэгийн хөдөлгөөний удирдлагатай аэродромд уг үйл ажиллагааг НХҮ-ний байгууллагын зөвшөөрөлтэй гүйцэтгэж байгаа бол;
- 3/ аль ч аэродромын хувьд, тухайн загварыг нисгэж байгаа этгээд нисгэгчийн мэдлэг боловсролтой , эсхүл нисгэгчийн шууд хяналтанд загварыг нисгэж байгаа бол.

(б) Агаарын хөлгийн загварыг дараах тохиолдолд нисгэхийг хориглоно:

- 1/ агаарын хөлгийн идэвхтэй хөдөлгөөнтэй байгаа аэродромын талбай дээрээс, буюу дээгүүр нь, эсхүл
- 2/ нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа ХБЗ дээр, буюу дээгүүр нь.

101.207. Агаарын зай

(а) Аэродромын хил хязгаараас 4 км-ээс гадагш зайд болон газрын гадаргуугаас дээш 120 м (400 фут)-ээс дээш өндөрт, радио удирдлагатай агаарын хөлгийн загвар нисгэж байгаа этгээд нь уг загварыг C, D агаарын зайд нэвтрүүлэхгүй ба дараах шаардлагыг хангана:

- 1/ ИНД-73–аар тодорхойлогдсон аюултай бүсэд загварыг нисгэх;
- 2/ загварыг нисгэхээс 24 цагийн өмнө NOTAM–д дараах мэдээллийг хүргэсэн байх:
 - 2.1 загвар нисгэх этгээдийн нэр, хаяг, утасны дугаар;
 - 2.2 загварыг нисгэхээр санал болгож байгаа байршил;
 - 2.3 санал болгож байгаа үйл ажиллагааг явуулах өдөр, цаг, үргэлжлэх хугацаа;
 - 2.4 агаарын хөлгийн загварын төрөл, тоо;
 - 2.5 газрын гадаргуугаас дээш ямар өндөрт нисгэх тухай.

101.209. Цаг агаарын хязгаарлалт

(а) Удирдлагатай агаарын хөлгийн загвараас бусад төрлийн загварыг дараах нөхцөлд нисгэхийг хориглоно:

- 1/ алсын барааны харагдац 3 км-ээс бага аливаа талбайд, эсхүл
- 2/ агаарын хөлгийн загварын нислэгийн бүх түвшинд үүлтэй байвал.

101.211. Шөнийн нислэг

(а) Удирдлагатай агаарын хөлгийн загвараас бусад төрлийн загварыг, битүү байгууламж дотор нисгэхээс бусад тохиолдолд, шөнийн цагт нисгэхийг хориглоно.

(б) Аливаа этгээд, агаарын хөлгийн загварыг нисгэхдээ газарт хөдөлгөөн үйлдэж байгаа болон агаарт байгаа, нисгэгчтэй бүх төрлийн агаарын хөлгийн хөдөлгөөн болон нислэгийн замд саад учруулахыг хориглоно.

101.213. Нөөц

101.215. Радио удирдлагатай агаарын хөлгийн загвар

(а) 10-25 кг жинтэй, радио удирдлагатай агаарын хөлгийн загварыг, ИНЕГ-ын эрх бүхий этгээд, эсхүл ИНЕГ-ын даргаас эрх шилжүүлж авсан этгээдийн зөвшөөрлөөр нисгэнэ.

Е БҮЛЭГ. ЖИРОПЛАНЕР

101.251. Нөөц

101.253. Аэродром

(а) Аливаа этгээдийг дор дурдсанаас бусад тохиолдолд, дараах аэродром дээр, эсхүл түүний хил хязгаараас 4км-ээс дотогш зайд жиропланерээр нислэг үйлдэхийг хориглоно:

- 1/ нислэгийн хөдөлгөөний удирдлагагүй аэродромд:
 - 1.1 аэродром эзэмшигчтэй урьдчилан тохиролцсоны дагуу үйл ажиллагаа явуулж байгаа бол;
 - 1.2 газрын гадаргуугаас дээш 120 м (400 фут) -ээс дээшгүй өндөрт нисгэж байгаа бол.
- 2/ нислэгийн хөдөлгөөний удирдлагатай аэродромд уг үйл ажиллагааг НХУ-ний байгууллагын зөвшөөрөлтэй гүйцэтгэж байгаа бол.

(б) Жиропланерээр дараах тохиолдолд нислэг үйлдэхийг хориглоно:

- 1/ агаарын хөлгийн идэвхтэй хөдөлгөөнтэй байгаа аэродромын талбай дээр, буюу дээгүүр нь, эсхүл
- 2/ нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа ХБЗ дээр, буюу дээгүүр нь.

101.255. Агаарын зай

(а) Газрын гадаргуугаас дээш 120 м (400 фут)-ээс дээш өндөрт жиропланерээр нислэг үйлдэх этгээдэд дараах шаардлага тавигдана:

- 1/ аэродромын хил хязгаараас 4 км-ээс багагүй зайд нисэх;
- 2/ G ангиллын агаарын зайд нисэх;
- 3/ нислэг эхлэхээс 24 цагийн өмнө дараах мэдээллийг NOTAM–д хүргэх:
 - 3.1 нислэг үйлдэх этгээдийн нэр, хаяг, утасны дугаар;
 - 3.2 санал болгож байгаа үйл ажиллагааг явуулах өдөр, цаг, үргэлжлэх хугацаа;
 - 3.3 жиропланерын товч танилцуулга (хэмжээ болон давамгайлах өнгийг заасан байх);
 - 3.4 нислэг үйлдэх өндөр.

101.257. Цаг агаарын хязгаарлалт

(а) Аливаа этгээдийг, дараах нөхцөлд жиропланерээр нислэг үйлдэхийг хориглоно:

- 1/ үүлний сууриас доош 120 м (400 фут)-ийн ойр зайд;

2/ алсын барааны харагдац 5 км-ээс бага аливаа талбайд.

101.259. Шөнийн нислэг

(а) Аливаа этгээд шөнийн цагаар жиропланерээр нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэхгүй.

101.261. Нислэгт тэнцэх чадвар

(а) Жиропланерээр нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэх аливаа этгээд тухайн жиропланер нислэг үйлдэх чадвартай гэдгийг бататгана.

101.263. Аюулгүй ажиллагааг хангах

(а) Жиропланерээр нислэг үйлдэж байгаа аливаа этгээд нь:

- 1/ усан гадаргуу дээгүүр нислэг үйлдэхдээ хамгаалалтын хөвөгч хантаазтай байна;
- 2/ газрын гадаргуу дээгүүр нислэг үйлдэхдээ хамгаалалтын малгайтай байна;
- 3/ жиропланерт бэхлэгдсэн даруулга бүсийг тогтмол хэрэглэнэ.

101.265. Нислэгийн өмнөх зааварчилгаа

(а) Жиропланерээр нислэг үйлдэх этгээд нь нислэг бүрийн өмнө дараах зааварчилгааг эрх бүхий этгээдээс авна:

- 1/ нислэгийн утга, мөн чанар, нислэгийн үед хийгдэх маневр;
- 2/ нислэгийн үйл ажиллагаанд мөрдөх стандарт журам;
- 3/ онцгой нөхцөл байдлын үед ажиллах журам.

101.267. Ослын холбоосыг салгах

(а) Аливаа этгээд нь онцгой нөхцөл байдлаас бусад тохиолдолд, нислэгийн үед жиропланерийн холбоосыг салгахыг хориглоно.

101.269. Үйл ажиллагааны журам

(а) Жиропланерээр нислэг үйлдэх этгээд нь тухайн жиропланерыг үйлдвэрлэгчээс гаргасан бүх зөвлөмжийг үйл ажиллагаандаа дагаж мөрдөнө.

---oOo---